

ASSEMBLEA ICO 2008

Mollerussa, dissabte 7 de juny de 2008

Matí dissabte

07:00-11:00. Sortides de camp*:

- **Opció 1: 07:00-11:00. Anellament d'ocells.** Afegeix-te a una jornada d'anellament d'ocells a l'Estany d'Ivars i Vila-sana.
- **Opció 2: 08:00-11:00. Cens d'orenetes.** En aquesta sortida farem els cens dels nius d'oreneta cuablanca del poble d'Ivars d'Urgell seguint la metodologia del projecte "orenetes" (www.orenetes.cat).

11:30-12:30. Cicle de xerrades sobre l'Estany d'Ivars i Vila-sana:

- **"Projecte de recuperació de l'Estany d'Ivars i Vila-sana"** Toni Costa (Consorti de l'Estany d'Ivars)
- **"Resposta de l'avifauna al procés de recuperació de l'Estany d'Ivars i Vila-sana"** Joan Estrada (EGRELL/ICO)
- **"Les campanyes de migració a l'Estany d'Ivars i Vila-sana: primers resultats"** Gerard Bota i Sergi Sales (EGRELL/ICO)

12:30. Acte de benvinguda. Joan Reñé, President del Consorti de l'Estany d'Ivars i Vila-sana i Albert Martínez, President de l'ICO.

12:45. Conferència

- **"Bird migration through Mauritania"** Volker Salewski, Max-Planck-Institute for Ornithology, Radolfzell (Alemanya) (*vegeu resum al darrera*)

14:30-16:00. DINAR*

Tarda dissabte

16:30. **ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE L'ICO**

20:00-21:30. Visita a l'Estany d'Ivars i Vila-sana

* Per venir a alguna de les sortides de camp o al dinar cal que reserveu lloc a l'oficina de l'ICO (93 458 78 93) abans del 5 de juny (el preu del dinar és de 15 euros).

Institut Català d'Ornitologia

RESUM DE LA CONFERÈNCIA

“La migració d’ocells a través de Mauritània” Volker Salewski, Max-Planck-Institute for Ornithology, Radolfzell (Alemanya)

Els passeriformes paleàrtics que migren a l'Àfrica sub-sahariana han de travessar el desert més gran del món: el Sàhara. Fins fa poc, hi hagut molt de debat sobre si els passeriformes travessen el desert sense aturar-se i en un únic i llarg vol o fan servir una estratègia intermitent consistent en volar de nit i aturar-se al terra durant el dia.

Als anys 2003 i 2004, l'Institut Ornitològic Suís va intentar respondre a aquesta pregunta i profunditzar en l'estudi de la migració a través del Sàhara a Mauritània. Bona part del treball es va fer amb l'ajuda de radars. En aquesta xerrada, però, presentarem essencialment els resultats obtinguts gràcies a l'anellament científic d'ocells i a les observacions visuals fetes sobre el terreny.

Les observacions casuals realitzades per una trentena dels membres de l'equip durant una visita preliminar realitzada al 2001, i les obtingudes durant el període d'estudi principal (primavera de 2003 i 2004 i tardor de 2004) van comportar la troballa de sis noves espècies pel país, inclòs el primer registre de *Phoenicurus moussieri* a la franja sud del Sàhara. A més, moltes altres espècies es van poder localitzar fora de la seva àrea de distribució coneguda: com per exemple una població nidificant de *Dendropicos goertae* a l'oasis d'Ouadâne, uns 500 km al nord de la seva àrea de distribució coneguda fins llavors, i el registre de nidificació més meridional i primer per Mauritània de *Sylvia conspiciata*.

Pel que fa als migrants paleàrtics, la realització de transectes sistemàtics a la costa i en oasis de l'interior van revelar diferències interessants a nivell de les seves rutes migratòries. Mentre que *Ficedula hypoleuca* sembla migrar exclusivament al llarg de la costa, *Sylvia cantillans* i *Sylvia hortensis* ho fan predominantment per l'interior. En canvi, *Sylvia borin*, *Phylloscopus trochilus* i *Muscicapa striata* travessen el Sàhara en un front ampli.

Les observacions comportamentals van revelar un sorprenentment alt grau d'agressions interespecífiques. Unes anàlisis semi-quantitatives posteriors van mostrar que es formen jerarquies interespecífiques en els arbres dels oasis on s'alimenten els ocells que estan correlacionades amb el pes mig de les espècies implicades. Aquest comportament agonístic interespecífic podria ser causat per la competició pels recursos tròfics dels arbres que estan florint. De fet, es va observar que aquests recursos no només comprenen la gran quantitat d'insectes que són atrets per les flors sinó també el propi nèctar de les flors. Tot això sembla indicar que els arbres florits del desert podrien jugar un paper crucial durant la migració de primavera.

Es van capturar gairebé 19.000 migrants paleàrtics durant el projecte. Aquest nombre inclou recuperacions d'un ampli ventall de països situats en un arc que va des del Regne Unit a Noruega, Rússia i Croàcia. Sorprenentment, també es van capturar dues espècies migradores que normalment es troben molt més a l'est: *Sylvia curruca* i *Lanius collurio*. El programa d'anellament va revelar alguns aspectes interessants sobre la distribució i la muda d'algunes espècies. Un bon exemple és *Hippolais pallida reiseri*, de la qual només existien dos registres previs al país, però se'n van capturar 482 individus durant el projecte. Les anàlisis de captura-recaptura combinades amb observacions sistemàtiques d'ocells marcats amb anelles de color van revelar que algunes espècies realitzaven uns stopover inesperadament llargs durant la migració primaveral – a més, no es van trobar indicis que la durada del stopover depengui dels nivells de les reserves de greix que tenen els ocells inicialment.

Finalment, remarcarem breument algunes de les conclusions més rellevants dels estudis realitzats amb el radar i que fan referència a la qüestió central que volia respondre el projecte: els passeriformes migrants es paren regularment en el desert durant el dia, i no semblen estar limitats per l'aigua sinó per qüestions energètiques.